

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรี ในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี

Factors Relating to Education Needs of Unskilled Female Labor in the Service Sector and the Industrial Sector in Phatum Thani Province

กุลณัฐ นาคนาकिनทร์¹ ธุณัฐ วงศ์สายเชื้อ²

Kullanut Naknakin¹ Thanut Wongsachue²

¹นิสิตระดับมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลรณนุชย์และชุมชน ศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน

²อาจารย์ ดร. ประจำคณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ วิชาการพัฒนาศาสตร์พยาบาลรณนุชย์และชุมชน

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานีและ (2) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมจังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือแรงงานหญิงสตรีในภาคบริการ 200 คน และภาคอุตสาหกรรม 200 คน ในจังหวัดปทุมธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาและหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อด้วย Chi-Square ผลการศึกษาพบว่า (1) กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 40.3 โดยแรงงานสตรีในภาคบริการมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าภาคอุตสาหกรรม (2) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับการศึกษาต่อพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา ปัจจัยลักษณะงานได้แก่ รายได้ ลักษณะอาชีพ ปัจจัยด้านครอบครัวได้แก่ ภาระค่าใช้จ่าย ภาระการส่งเงินกลับบ้าน มีความสัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานสตรีไร้ฝีมือในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานีอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ ปัจจัย แรงงานไร้ฝีมือ ความต้องการศึกษาต่อ

Abstract

The purposes of the study were to (1) examine education needs of unskilled female labor in the service sector and the industrial sector in Phatum Thani Province, and (2) identify factors relating to education needs of unskilled female labor in the service sector and the industrial sector in Phatum Thani Province. The sample of the study consisted of 200 female workers in the service sector and 200 female workers in the industrial sector in Phatum Thani Province obtained by accidental sampling technique. The instrument used was a questionnaire. The

data were analyzed by using descriptive statistics, and the factors relating to education needs were analyzed by using the Chi-Square test. Research findings revealed that (1) 40.3% of the respondents needed to pursue their education. The number of the female workers in the service sector who wanted to study was higher than that of those in the industrial sector. (2) Concerning factors relating to education needs, it was found that personal factor namely age, marital status, number of children, and level of education; occupation factor namely income, and types of occupation; and family factors namely expenses, and financial supports for families had statically significant relationships with needs to pursue education of unskilled female labor in the service sector and the industrial sector in Phatum Thani Province.

Keywords: Factors , Unskilled labor , Education need

บทนำ

การศึกษามีบทบาทในการพัฒนาชีวิตและสังคมซึ่งถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บุคคลมีความรู้ ความคิด มีทักษะ และมีค่านิยม สามารถดำรงชีวิตและพัฒนาชีวิตได้ อีกทั้งการศึกษาเป็นตัวเร่งการพัฒนาชีวิตด้านอื่น ๆ เช่น การเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรมซึ่งจำเป็นต้องอาศัยความรู้เทคนิค วิธีการที่ทันสมัยนอกจากนี้ยังช่วยให้มีความรู้ในด้านการจัดการ ในลักษณะเศรษฐกิจสังคมยุคใหม่ทั้งการจัดการองค์การ การจัดการเรื่องเวลา ตลอดจนการจัดการกับชีวิตให้ดี ดังนั้นจึงมีการลงทุนในการศึกษาเพื่อมาตอบสนองเรื่องรายได้หรือต้องการพัฒนาตนเองและปัจจุบันเป็นโลกยุคไร้พรมแดน ที่มีความจำเป็นต้องพัฒนาตนเองในทุก ๆ ด้านเพื่อให้ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมปัจจุบันรวมทั้งการเพิ่มรายได้ เมื่อมีการศึกษามากขึ้น ในยุคปัจจุบันผู้หญิงเข้ามามีบทบาทในการทำงานมากขึ้นและมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาประเทศในอนาคต ขณะที่การออกมาทำงานของสตรีที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ส่วนใหญ่เป็นการเข้าสู่ตลาดแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการกันมาก (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรณ, 2543) สอดคล้องกับรายงานด้านแรงงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2554) ที่แสดงถึงจำนวนแรงงานที่เข้าสู่ระบบในภาคบริการและอุตสาหกรรมก็ยังคงมีมากเพราะมีการจ้างงานสูง ตามลักษณะของกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สำคัญ พบว่า ในปี พ.ศ. 2554 มีจำนวนผู้ทำงานโดยเฉลี่ยในแต่ละลักษณะทางเศรษฐกิจ เป็นผู้ที่ทำงานในภาคการบริการและการค้ามากที่สุดถึงร้อยละ 40.7 และทำงานในภาคการผลิตร้อยละ 20.6 (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2554) อย่างไรก็ตามผู้หญิงสามารถเข้ามามีบทบาทอย่างมากมาในสังคมปัจจุบันและมีแนวโน้มที่จะมีบทบาทมากขึ้นในการพัฒนาประเทศในอนาคต การศึกษาไม่เพียงจะถูกมองว่าเป็นเครื่องมือกล่อมเกลามนุษย์ แต่บางแนวคิดมองว่าการศึกษาเป็นการลงทุน การให้การศึกษาแก่บุตรจึงเป็นการลงทุนของพ่อแม่ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญหรือประสบการณ์ อันจะเป็นการสร้างโอกาสในการหารายได้ในอนาคตหลังสำเร็จการศึกษา การศึกษาจึงถูกมองเป็นสินค้าหรือบริการอันจะเสริมสร้างประสิทธิภาพและความสามารถของคนให้เพิ่มสูงขึ้น รายได้ที่ควรจะได้รับจะสูงขึ้นตาม หากมีการลงทุนมาก ค่าใช้จ่ายในการศึกษา ก็จะสูง ความคาดหวังที่จะได้รับจากการศึกษาก็จะสูงตาม ต้นทุนการศึกษาไม่เพียงจะต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในการศึกษาต่างๆ เช่น ค่าลงทะเบียน ค่าเครื่องแต่งกาย ค่าหนังสือ ค่าเดินทาง ค่าอาหารและที่พัก ยังต้องรวมค่าเสียโอกาสในการทำงานระหว่างที่เรียนอยู่

ทำให้ไม่สามารถทำงานมีรายได้ เข้าเป็นต้นทุนของการศึกษาคด้วย (ธัญฐ วงศ์สายเชื้อ, 2550) แต่ทั้งนี้ความสามารถในการเข้ารับการศึกษาของแต่ละคนจะมีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้สามารถเข้ารับการศึกษาได้หรือไม่สามารถเข้ารับการศึกษาได้อาจมีปัจจัยพื้นฐานของแต่ละคนไม่เท่ากัน ความต้องการไม่เหมือนกัน สาเหตุแห่งการเข้ารับการศึกษาต่อต่างกัน ดังนั้นภาครัฐหรือเอกชนจะต้องวางแผนและแนวทางเพื่อแก้ไข สนับสนุนและสร้างโอกาสในการส่งเสริมการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นด้วย

จากข้อมูลเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี โดยเฉพาะสตรีเป็นสำคัญ เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรี และปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมนั้นมีข้อใดที่น่าสนใจและแสดงข้อมูลให้เห็นความสำคัญของการศึกษาต่ออีกทั้งให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นปัญหาของงานวิจัยนอกจากนั้นยังเป็นประโยชน์ต่อภาครัฐและเอกชน หรือบุคคลผู้ที่สนใจจะนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาการศึกษาหรือพัฒนาแรงงานต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

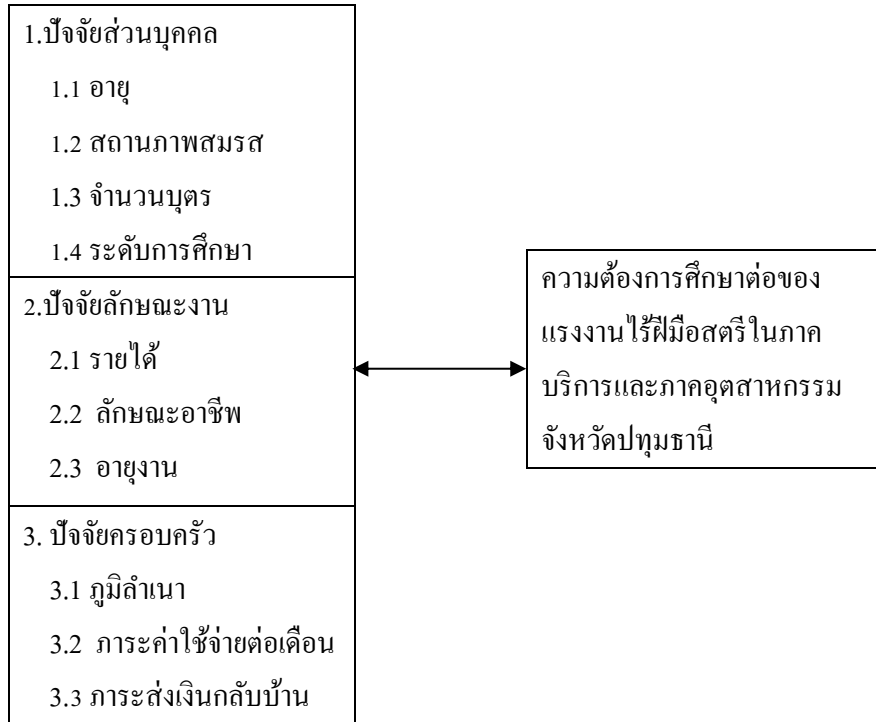
1. เพื่อศึกษาความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา
2. ปัจจัยลักษณะงาน ประกอบด้วย รายได้ ลักษณะอาชีพ อายุงาน
3. ปัจจัยครอบครัว ประกอบด้วย ภูมิฐานะ ภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภาระส่งเงินกลับบ้าน
4. ความต้องการศึกษาต่อ ประกอบด้วย ความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี

กรอบแนวคิดในงานวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดเรื่อง แรงจูงใจในการศึกษา การลงทุนทางการศึกษา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาสร้างเป็นกรอบแนวคิดในงานวิจัยได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในงานวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ประชากรวัยแรงงานสตรีที่อายุ 15 ปี ขึ้นไป เป็นแรงงานสตรีในห้างสรรพสินค้า และแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรม ในจังหวัดปทุมธานี จากการสำรวจปี 2554 ของสำนักงานสถิติจังหวัดปทุมธานี ทั้งสองรวมกันได้จำนวน 56,565 คน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยใช้สูตรการคำนวณของ ยามาเน่ เท่ากับ 400 คน ที่ระดับความเชื่อมั่น 95 % แล้วเลือกกลุ่มตัวอย่างจาก ภาคบริการ 200 คน และภาคอุตสาหกรรม 200 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อ ประกอบไปด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา ปัจจัยลักษณะงาน คือ รายได้ ลักษณะอาชีพ อายุงาน และปัจจัยครอบครัว คือ ภูมิสำเนา ภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภาระส่งเงินกลับบ้าน

ตอนที่ 2 ความต้องการศึกษาต่อ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการศึกษาต่อ แบ่งเป็นรายข้อ ให้เลือกตอบและเติมข้อมูลตามความเป็นจริง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล (1) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งใช้กับข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล คือ อายุ สถานภาพสมรส จำนวนบุตร ระดับการศึกษา 2) ปัจจัยลักษณะงาน คือ รายได้ ลักษณะอาชีพ อายุงาน 3) ปัจจัยครอบครัว คือ ภูมิสำเนา ภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือน และ ภาระส่งเงินกลับบ้าน 4) ความต้องการศึกษาต่อ ได้แก่

เหตุผลในการศึกษาต่อ เหตุผลในการไม่ศึกษาต่อ มหาวิทยาลัยที่เลือกศึกษา คณะหรือสาขาวิชาที่เลือกศึกษา รูปแบบหรือช่วงเวลาในการศึกษา (2) การทดสอบความสัมพันธ์ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดปทุมธานี ระหว่างตัวแปร ด้วย Chi-Square

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานสตรีไร้ฝีมือ ตรีศึกษา แรงงานสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี สรุปได้ ดังนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี กลุ่มตัวอย่างส่วนมากของแรงงานสตรีไร้ฝีมือ ในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม มีความต้องการศึกษาต่อร้อยละ 40.3 ไม่มีความต้องการศึกษา ร้อยละ 59.7 สามารถแยกข้อมูลออกมาได้เป็น แรงงานสตรีในภาคบริการต้องการศึกษาต่อร้อยละ 47 ไม่มีความต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 53 แรงงานสตรีในภาคอุตสาหกรรมต้องการศึกษาต่อร้อยละ 33.5 และไม่ต้องการศึกษาต่อร้อยละ 66.5
2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี แบ่งรายงานผลตามตัวแปร ดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ของตัวแปรกับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม

ตัวแปร	ความต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ)		
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	Chi-square (Sig.)
1. อายุ			
อายุต่ำกว่า 25 ปี	48.6	51.4	13.259
อายุ 25-30 ปี	42.6	57.4	(0.001)
อายุมากกว่า 30 ปี	26.4	73.6	
2. สถานภาพ			
โสด	49.1	50.9	26.576
สมรสและเคยสมรส	22.1	77.9	(0.000)
3. จำนวนบุตร			
ไม่มีบุตร	45.5	54.5	9.912
มีบุตร 1 คนขึ้นไป	28.8	71.2	(0.002)
4. ระดับการศึกษา			
ม.3 และต่ำกว่า	26.7	73.3	13.168
			(0.004)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวแปร	ความต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ)		
	ศึกษาต่อ	ไม่ศึกษาต่อ	Chi-square (Sig.)
ม.ปลาย	44.4	55.6	
ปวช/ปวส	36.3	63.7	
อุดมศึกษา	54.4	45.6	
5. รายได้			
ต่ำกว่า 10,000 บาท	50.9	49.1	
10,001-12,000 บาท	40.4	59.6	8.995
12,001-15,000 บาท	34.9	65.1	(0.029)
มากกว่า 15,000 บาท	30.2	69.8	
6. ลักษณะอาชีพ			
พนักงานห้างสรรพสินค้า	47.0	53.0	7.578
พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม	33.5	66.5	(0.004)
7. อายุการทำงาน			
1 ปีและน้อยกว่า	47.3	52.7	4.378
มากกว่า 1 ปีแต่ไม่ถึง 5 ปี	38.4	61.6	(0.112)
5 ปีขึ้นไป	35.0	65.0	
8. ภูมิลำเนา			
กทม.และปทุมธานี	45.5	54.5	2.380
ตะวันออกเฉียงเหนือ	40.1	59.9	(0.304)
ภาคกลางและอื่น ๆ	35.7	64.3	
9. ภาระค่าใช้จ่าย			
5,000 และต่ำกว่า	42.0	58.0	5.974
5,001-8,000 บาท	46.8	53.2	(0.050)
8,001 บาทขึ้นไป	32.4	67.6	
10. ภาระส่งเงินกลับบ้าน			
ไม่ส่งกลับเลย	50.0	50.0	9.339
ไม่เกิน 2,500 /เดือน	39.8	60.2	(0.009)
มากกว่า 2,500/เดือน	31.7	68.3	

จากตารางที่ 1 ผลการวิจัย พบว่า

- 1) อายุมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี โดยผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการศึกษาต่อที่มากกว่าผู้ที่มีอายุมาก อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05
- 2) สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 โดยผู้ที่มีสถานะ โสด มีความต้องการศึกษาต่อที่มากกว่าผู้ที่สมรสและเคยสมรส
- 3) จำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่ออย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ซึ่งผู้ที่มีบุตรผู้ที่ไม่มียุตร มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่มีบุตรแล้ว
- 4) ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 โดยผู้ที่จบการศึกษา สูง มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่ยังจบการศึกษาต่ำ
- 5) รายได้มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 คนที่มีรายได้ต่ำมีความ ต้องการศึกษาต่อที่สูงกว่าผู้ที่มีรายได้สูง
- 6) อาชีพมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 โดย พนักงานใน ห้างสรรพสินค้า มีความต้องการศึกษาต่อสูงกว่า พนักงานใน โรงงาน
- 7) อายุการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ
- 8) ภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ
- 9) ค่าใช้จ่ายต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 ผู้ที่มีภาระค่าใช้จ่าย น้อยมีความต้องการศึกษาต่อสูงกว่า ผู้ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมาก
- 10) ภาระส่งเงินกลับบ้าน มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับ .05 โดยผู้ที่ไม่มี ภาระส่งเงินกลับบ้านเลย มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่ต้องส่งเงินกลับ

ตารางที่ 2 เหตุผลในการศึกษาต่อของแรงงานในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม

เหตุผล	ภาคบริการ (ร้อยละ)	ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
เหตุผลในการศึกษาต่อ (n=161)*			
- เพื่อความก้าวหน้าในชีวิต	59.0	47.1	55.3
- เพื่อเพิ่มรายได้/ความรู้/อื่นๆ	41.0	52.9	44.7
เหตุผลในการไม่ศึกษาต่อ (n=90)*			
- ไม่มีเวลาและอื่น ๆ	39.4	59.6	52.2
- มีภาระค่าใช้จ่ายมาก	60.6	40.4	47.8
มหาวิทยาลัยที่เลือกศึกษา (n=154)*			
- มหาวิทยาลัยปิดและอื่นๆ	60.7	56.9	59.1
- มหาวิทยาลัยเปิด	39.3	43.1	40.9

ตารางที่ 2 (ต่อ)

เหตุผล	ภาคบริการ (ร้อยละ)	ภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)	รวม (ร้อยละ)
คณะหรือสาขาวิชาที่เลือกศึกษา (n=155)*			
- บริหารและการจัดการ	66.0	42.6	56.8
- สาขาอื่นๆ	34.0	57.4	43.2
รูปแบบหรือช่วงเวลาในการศึกษา (n=161)*			
- แบบมีชั้นเรียน	61.9	59.2	60.3
- แบบไม่มีชั้นเรียน	38.1	40.8	39.7

3. เหตุผลในการที่จะเลือกศึกษาต่อ พบว่าเพื่อต้องการความก้าวหน้าในชีวิต ร้อยละ 55.3 เหตุผลในการไม่เลือกศึกษาต่อเนื่องจากไม่มีเวลา ร้อยละ 52.2 มหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปีใดและอื่น ๆ มากที่สุด ร้อยละ 59.1 คณะหรือสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา ต้องการศึกษาในสาขาการบริหารและการจัดการเป็น ร้อยละ 56.8 ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาต้องการเข้าร่วมเรียนในชั้นเรียนมากที่สุด ร้อยละ 60.3

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานสตรีไร้ฝีมือ ตรีศึกษา แรงงานสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างส่วนมากของแรงงานสตรีไร้ฝีมือ ในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม มีความต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 40.3 ไม่มีความต้องการศึกษา ร้อยละ 59.7 สามารถแยกข้อมูลออกมาได้เป็น แรงงานสตรีในภาคบริการต้องการศึกษาต่อร้อยละ 47 ไม่มีความต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 53 แรงงานสตรีในภาคอุตสาหกรรมต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 33.5 ที่ไม่ต้องการศึกษาต่อ ร้อยละ 66.5 กลุ่มตัวอย่างส่วนมากของแรงงานสตรีไร้ฝีมือทั้งในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมนั้น ไม่มีความต้องการในการศึกษาต่อเพราะ ส่วนมากไม่มีเวลา ในการที่จะศึกษาต่อ เพราะช่วงเวลาทำงานค่อนข้างที่จะนานและเป็นอุปสรรคในการศึกษาต่อเพราะการทำงานในห้างสรรพสินค้าหรือในโรงงานอุตสาหกรรมนั้น เข้างานเป็นกะ สลับกันไปและต้องเลิกงานค่ำ อีกทั้งไม่ได้หยุดในวันเสาร์อาทิตย์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วไลดา สักดิ์บัณฑิตสกุล (2541) ได้ศึกษาเรื่อง การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพสตรีที่ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดสระบุรี พบว่าพนักงานในโรงงานมีคุณภาพชีวิตไม่ดีเพราะมีเวลาว่าง แค่ 1 วัน จึงทำให้ไม่มีเวลาจะใส่ใจกับสิ่งอื่น

2. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี แบ่งรายงานผลตามตัวแปร ดังนี้

1) อายุของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ซึ่งพบว่าผู้ที่มีอายุน้อยมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่มีอายุมาก เนื่องจากเป็นวัยกำลังสร้างครอบครัวและนำความรู้เพื่อไปประกอบอาชีพ ซึ่งมีแรงจูงใจในการเข้าเรียนที่มากกว่า ผู้ซึ่งอายุมากอาจมีแรงจูงใจน้อยกว่าเพราะไม่ได้นำความรู้ไปใช้งานประกอบอาชีพแต่เข้าเรียนเพราะต้องการเพิ่มประสบการณ์และหาเพื่อนใหม่หรือหารายได้เสริมมากกว่า นอกจากนั้นคนที่อายุมาก ส่วนใหญ่จะมีครอบครัว และภาระในหลาย ๆ ด้าน อีกทั้งมีหน้าที่การงานที่สูงแล้ว สำหรับแรงงานที่มีอายุน้อยนั้นมีโอกาสในการหาความก้าวหน้าและแสวงหาความมั่นคงในชีวิตด้วยการศึกษาจึงมีความจำเป็นในการศึกษาต่อที่มากกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรรณพ ทองบรรจบ (2539) ที่ศึกษาเรื่องความต้องการรับบริการการศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี มีผลการวิจัยสอดคล้องว่า ผู้มีอายุมากเห็นว่าการศึกษาเพิ่มเติมไม่จำเป็นต้องนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งอธิบายได้ว่าเมื่ออายุมากขึ้นความต้องการศึกษาต่อจะมีย่อยลง อีกทั้งคนที่ที่มีอายุน้อยนั้นยังคงต้องเจริญเติบโตในอนาคต ความต้องการแสวงหาโอกาสจึงมีมากกว่าผู้ที่มีอายุมากเป็นผู้ใหญ่ที่มีหลักประกันแล้วจึงคงอยู่ตัวและไม่ต้องการการศึกษาต่อไปอีก

2) สถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ โดยผู้ที่มีสถานะโสด มีความต้องการศึกษาต่อที่มากกว่าผู้ที่สมรสและเคยสมรส เนื่องจากผู้ที่โสดยังไม่มีภาระในการเลี้ยงดูครอบครัวสามารถมีกำลังในการส่งตัวเองให้สามารถศึกษาต่อได้มากกว่าผู้ที่สมรสเพราะผู้ที่สมรส ย่อมมีครอบครัวที่ต้องดูแลโอกาสในการเข้าศึกษาต่อจึงมีข้อจำกัด นอกจากนั้นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ทั้งในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม มักจะมีสถานะโสดและยังไม่มีบุตร เป็นเพราะเป็นช่วงในวัยทำงาน หนุ่มสาวซึ่งเพิ่งเริ่มทำงาน จึงยังไม่ค่อยมีโอกาสในการแต่งงานหรือสร้างครอบครัวมากนัก เพราะงานในแต่ละวันค่อนข้างมีเวลาจำกัด หาเวลาว่างได้น้อย และตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้เงินมาเพื่อสร้างครอบครัวในอนาคต เมื่อถึงวัยที่สมควรจึงมีความต้องการพัฒนาตนเองทั้งด้านอาชีพและด้านความรู้เพื่อจะได้หางานง่ายขึ้น ประกอบอาชีพได้ดี ได้รับการเลื่อนตำแหน่งหรือเพิ่มให้มีรายได้เพิ่มขึ้น (ปฐมนิคมานนท์, 2528) และสอดคล้องกับทฤษฎีอุปสงค์ทางการศึกษาของธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543) ที่ได้ให้ความหมายและประเภทของอุปสงค์ทางการศึกษาไว้ว่าเป็นความต้องการของคนที่ต้องการเรียนและต้องการอยากจะทำพัฒนาตนเองตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงต้องการศึกษาต่อที่มากกว่าคนที่สามารถสร้างครอบครัวได้แล้ว และคนที่มีความพร้อมอาจจะไม่สะดวกในการศึกษาเล่าเรียนมากนัก บางครั้งอาจจะมีการเลี้ยงดูบุตรและครอบครัว การสละเวลาไปศึกษาจะทำให้ยากกว่า อย่างไรก็ตามและงานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับ กฤติกา กุสิริรัตน์ (2545) ซึ่งศึกษาเรื่องการศึกษาตลอดชีวิตของสตรี ในอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย พบว่าสถานภาพสมรสทุกสถานะนั้นเห็นด้วยกับการศึกษาต่อ

3) จำนวนบุตร มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ผู้ที่มีบุตรและผู้ที่ไม่มียุตรมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่มีบุตรแล้ว สาเหตุเป็นเรื่องของภาระในการดูแลบุตรที่จะต้องมีการใช้จ่ายและการนำรายได้มาจุนเจือครอบครัวหรือเลี้ยงดูบุตรมากกว่าซึ่งจะต้องส่งผลกระทบต่อปัจจัยค่าเล่าเรียนจึงยังไม่มีโอกาสในการเลือกศึกษาต่อ

คนที่ยังไม่มีบุตร ภาระจะน้อยกว่าซึ่งไม่ต้องจุนเจือบุตรจึงทำให้พอมีรายได้ที่เพียงพอเหลือเป็นต้นทุนในการที่จะเลือกศึกษาต่อได้โดยง่ายกว่าผู้ที่มีบุตรแล้ว ถ้าครอบครัวที่มีบุตรมาก โอกาสที่จะได้เรียนต่อจะไม่ค่อยมีอันเนื่องมาจากเศรษฐกิจของครอบครัวที่เป็นตัวบ่งชี้ ถ้าครอบครัวมีสมาชิกในครอบครัวมากการใช้จ่ายจะมากขึ้นตามไปด้วย จึงทำให้เกิดขาดการศึกษาที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ บุญศิริล ใสสะอาด (2540) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าสู่ตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตรประถมศึกษา พบว่า ครอบครัวที่มีบุตร 1-3 คนคนในครอบครัวทุกคนได้รับการเรียนต่อที่สูงขึ้น แต่ถ้าครอบครัวที่มีบุตร 4 คนขึ้นไปแล้วโอกาสที่จะได้เรียนต่อจะไม่ค่อยมี

4) ระดับการศึกษาพบว่า มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ โดยผู้ที่จบการศึกษาสูง มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่ยังจบการศึกษาต่ำ สะท้อนถึงความคิดคนในสังคมไทย ว่าตนเองมีการศึกษาน้อย ส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่ยากจนจึงเรียนได้น้อย การเข้าสู่ตลาดแรงงาน จึงเป็นเรื่องสำคัญกว่าในการหาโอกาสในการศึกษาต่อ การเข้าทำงานแล้วนั้นเพียงพอหารายได้เลี้ยงตนเองและครอบครัวให้อยู่รอดเพียงอย่างเดียว เวลาในการคิดที่จะศึกษาต่อจึงไม่มีและไม่แสวงหาโอกาส เพราะมีการศึกษาที่น้อย รายได้จึงไม่สูงมากนัก การศึกษาต่อจึงเป็นเรื่องที่ไกลตัวและไม่มีความคิดในเรื่องนี้ซึ่งสวนทางกับผู้จบระดับอุดมศึกษาที่ต้องการศึกษาต่อมากที่สุด เพราะคนที่มีระดับการศึกษาที่สูงแล้วนั้นมองเห็นการพัฒนาตนเองเป็นเรื่องสำคัญเพื่อต่อขาดการทำงาน หรือแม้แต่การเข้าสังคมให้เป็นที่ยอมรับ งานวิจัยนี้ไม่สอดคล้องกับ ชูเกียรติ วงศ์มณีวรรณ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ความต้องการศึกษาตามอัยยาศัยของประชาชนบ้านท่าเวียงชัย ตำบลบ้านเวียงชัย อำเภอศรีราชา พบว่าระดับการศึกษาที่ต่างกันนั้นไม่มีผลต่อความต้องการศึกษาตามอัยยาศัยเลย

5) รายได้ มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ผู้ที่มีรายได้ต่ำมีความต้องการศึกษาต่อที่สูงกว่าผู้ที่มีรายได้สูง เพราะสภาพการณ์ปัจจุบันนั้นคนที่มียาได้ที่สูงมีพร้อมไปด้วยทุกอย่างจึงไม่ไขว่คว้าโอกาส ซึ่งเป็นความอึดตัวในการดำรงชีวิตหรือเพียงเพื่อตนเองมียาได้ที่มากซึ่งสะท้อนว่าหน้าที่การงานดี ดังที่ ชำรงค์ อุดมไพจิตรกุล (2543) ได้อธิบายถึงเรื่องอุปสงค์ทางการศึกษาว่า การแสวงหาการศึกษา คือการบริโภคเพื่อให้อตอบสนองความอยากรู้และอยากเห็น การศึกษาจึงเทียบได้กับสินค้าเพื่อการบริโภคเมื่อได้เรียนรู้แล้วได้ความรู้แล้ว ความอยากที่จะรู้ในเรื่องนั้นก็หมดไปเหมือนคนที่มီးอะไรอยู่แล้วรายได้ดีแล้วจึงไม่แสวงหาการศึกษาเพิ่มเติม

6) อาชีพ มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ พนักงานสตรีในห้างสรรพสินค้า มีความต้องการศึกษาต่อมากกว่า พนักงานสตรีในโรงงาน เนื่องด้วยพนักงานที่ทำงานในห้างสรรพสินค้านั้น ลักษณะงานมีความยืดหยุ่นและเบากว่าในโรงงานอุตสาหกรรม อีกทั้งการศึกษาต่อของพนักงานห้างนั้นสามารถไปพัฒนาในงานของตนเองได้มากขึ้น เพราะมีสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำงานในการบริการมากกว่าผู้ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งส่วนมากจะทำงานในสายการผลิตไม่มีสาขาวิชาใดเฉพาะเจาะจง พนักงานภาคอุตสาหกรรมก็พบปัญหา คือการไม่มีเวลาพักผ่อน ขาดโอกาสในการศึกษาต่อเนื่องจากเวลาไม่เพียงพอ (สิริพร ลิลิต, 2536) จึงทำให้พนักงานภาคอุตสาหกรรมมีความต้องการศึกษาต่อน้อย

7) อายุการทำงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ดังงานวิจัยของ อาภรณ์ เชี่ยวชาญเกษตร (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาปริญญาโทที่พบว่า นักศึกษา

ปริญญาโทที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัันมีเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษา ไม่แตกต่างกัน เพราะความเชื่อว่าผู้ที่สำเร็จในศาสตร์ทางเทคโนโลยีสารสนเทศจะเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน หรือหากต้องการเปลี่ยนอาชีพหรือต้องการประกอบอาชีพอิสระก็สามารถทำได้ ดังนั้นอาจเป็นไปได้ว่าประสบการณ์ในการทำงานไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจในการเข้าศึกษาต่อ แต่ด้วยงานวิจัยนี้มีค่าความสัมพันธ์มีแนวโน้มว่าอายุการทำงานนานมากกว่า 5 ปี ไม่มีความต้องการศึกษาต่อด้วยเหตุผลที่ว่าเมื่อคนที่มียุงานนานตำแหน่งหน้าที่การงานจะเป็นระดับหัวหน้าหรือมีรายได้ที่สูงสะสมมาจากการทำงานแล้วจึงไม่จำเป็นในการศึกษาต่อ

8) ภูมิลำเนา ไม่มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษามา อาจเพราะพนักงานในกลุ่มตัวอย่างส่วนมากสัคส่วนใกล้เคียงกันและได้ย้ายที่พักมาทำงานในพื้นที่ปทุมธานี ถ้ามีการเรียนต่อในพื้นที่ที่ไม่ใช่ปัจจัยหลัก เพราะตนเองไม่ได้อยู่ไกลจากสถานศึกษา และ กลุ่มตัวอย่างก็ไม่ได้เฉพาะเจาะจงในการเลือกสถาบัน เพราะสถาบันในจังหวัดปทุมธานี มีมากมายรวมถึงเป็นจังหวัดที่ใกล้เคียงกรุงเทพมหานครซึ่งสามารถหาที่เรียนหรือสถานศึกษาได้ง่าย นอกจากนั้นในพื้นที่ก็ยังเป็นพื้นที่ที่มีสถานศึกษามาก ภูมิลำเนาจะอยู่ในภาคใดไม่มีผลกับการตัดสินใจหรือแรงจูงใจในการศึกษา

9) ค่าใช้จ่ายต่อเดือน ภาวะค่าใช้จ่ายต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ ผู้ที่มีภาวะค่าใช้จ่ายน้อยมีความต้องการศึกษาต่อสูงกว่าผู้ที่มีค่าใช้จ่ายต่อเดือนมาก โดยผู้ที่มีภาวะค่าใช้จ่ายมาก มักจะไม่เลือกศึกษาต่อ เพราะการเข้าศึกษาต่อจำเป็นต้องมีค่าใช้จ่ายในการเล่าเรียนการลงทุนการศึกษานั้นมีทั้งการจ่ายทางตรงและทางอ้อมนอกจากจะเสียค่าหน่วยกิต ค่าธรรมเนียมการศึกษา และค่าเสียโอกาสต่างๆ มากมาย เพราะต้องใช้เวลาในการเล่าเรียน บางครั้งอาจพลาดโอกาสในการดำรงตำแหน่งทางหน้าที่การงานบางอย่างไป จึงตัดสินใจที่จะไม่เรียนต่อ ส่วนคนที่มีความใช้จ่ายน้อยย่อมสามารถมีโอกาสในการเข้าศึกษาเพราะภาระน้อยจึงมีกำลังมากพอที่จะสามารถเข้าศึกษาต่อได้สอดคล้องกับ สมศรี สุขเกษม (2536) ที่ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการผลคือปัญหาและอุปสรรคในการเข้าศึกษาต่อ มีเรื่องเดียวคือเรื่องค่าใช้จ่ายในการศึกษาสูง และทัศนีย์ พรหมไพจิตร (2540) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนประถมศึกษาชายอายุโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมใน 4 จังหวัดชายแดนใต้ ก็พบว่าสาเหตุของการเข้าเรียนต่อไม่ได้เนื่องจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หรือรายได้ของผู้ปกครองต่ำไม่เพียงพอ กับค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตของครอบครัว ดังนั้นผู้ที่มีภาระทางครอบครัวหรือปัญหาทางด้านเศรษฐกิจนั้นมักจะ ไม่ค่อยได้เข้าเรียนเพราะต้องนำเงินทุนมาจุนเจือครอบครัว ถ้าใครมีภาวะค่าใช้จ่ายสูงโอกาสที่จะนำเงินมาใช้ในการเรียนเพิ่มจะยังไม่สามารถเรียนได้

10) ภาระส่งเงินกลับบ้าน มีความสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ โดยผู้ที่ไม่มีการส่งเงินกลับบ้านเลยมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่ต้องส่งเงินกลับ โดยผู้ที่ไม่มีการส่งเงินกลับบ้านเลยมีความต้องการศึกษาต่อมากกว่าผู้ที่ต้องส่งเงินกลับบ้าน เนื่องจากผู้ที่ไม่มีการส่งเงินให้ทางบ้านเท่ากับมีรายได้ที่เพียงพอ มีแรงจูงใจเพียงพอสามารถจะนำเงินส่วนนั้นไปลงทุนเพื่อการศึกษา แต่ผู้ที่มีภาระทางครอบครัวที่ต้องส่งเสียให้กับทางบ้าน ไม่มีเงินทุนมากพอในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติมจึงทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนาตนเองเพื่อเสียสละให้กับครอบครัวแต่เมื่อมีโอกาสหรือเงินทุนที่มากขึ้นอาจจะทำให้มีความคิดที่จะศึกษาเพิ่มเติมได้อีกครั้ง (เทอดศักดิ์

ไม่ทำทอง, 2542) ผู้ที่มีภาระส่งเงินกลับบ้านมีความต้องการศึกษาต่อน้อยขึ้นเพราะว่าเมื่อมีภาระที่ต้องจ่ายออกมาก การเก็บออมจึงมีน้อย การใช้จ่ายจึงต้องมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตก่อน และเมื่อจ่ายออกมากจึงส่งผลในเรื่อง การเข้าศึกษาต่อเพราะในการศึกษาต่อในด้านใดๆ ย่อมมีต้นทุนในการศึกษาเสมอซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของการ ลงทุนทางการศึกษา

3. เหตุผลในการเลือกศึกษาต่อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ตอบคำถามมีเหตุผลเพื่อต้องการความก้าวหน้าในชีวิต มากที่สุด เพราะทุกคนทำงานเพื่อหาเลี้ยงตนเองและครอบครัวในเมื่อมีการศึกษาที่เพิ่มมากขึ้นนั้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะสร้างรายได้ตามมา และรายได้ที่ตามคือการทำงานที่มีสิ่งดีๆ เข้าในชีวิตการมีชีวิตที่ดีขึ้น ก้าวหน้าในตำแหน่งที่มากขึ้น จะเห็นได้ว่าการศึกษานั้นสามารถเปลี่ยนชีวิตคนได้ไปในแนวทางที่ดีมากยิ่งขึ้นกว่าเดิมเพราะมีการพัฒนาทั้ง ความคิดและทักษะความรู้เพื่อใช้ประกอบการทำงานให้สามารถทัดเทียมผู้อื่นหรือเป็นหน้าเป็นตาแก่ครอบครัวได้ (สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2542) และสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงเสริมสร้างให้ตนเองมีรายได้ที่มากขึ้นกว่าเดิมเมื่อมีการศึกษาที่สูงขึ้นจะส่งผลให้มีรายได้ในอนาคตที่สูงขึ้นตามขึ้นไปด้วย (มนต์ชัย พิณจิตรสมุทร, 2555)

เหตุผลในการไม่เลือกศึกษาต่อเนื่องจากไม่มีเวลาเพราะการทำงานในแบบของภาคบริการและภาคอุตสาหกรรมนั้น มีเวลาในการทำงานที่แตกต่างจากงานราชการหรืองานทั่วไป เพราะระยะเวลาทำงานไม่ได้หยุดในวันเสาร์และอาทิตย์ การเลิกงานไม่เป็นเวลา (นภาพรณี ศรีใจวงศ์, 2546) อีกทั้งถ้างานเร่งด่วนอยากได้รายได้เพิ่มก็ทำงานล่วงเวลา การจัดสรรเวลาในการศึกษาต่อจึงเป็นความยากลำบาก อีกทั้งถ้างานเร่งด่วนอยากได้รายได้เพิ่มก็ทำงานล่วงเวลา การจัดสรรเวลาในการศึกษาต่อจึงเป็นความยากลำบาก เพราะเมื่อว่างจากการทำงานที่หนัก จึงจำเป็นต้องพักผ่อน เพราะวันหยุดมีเพียงแค่ 1 วัน อีกทั้งเวลาเลิกงานเป็นเวลาค่ำถึงดึกมาก (สิริพร ลิลิต, 2536) เวลาจึงเป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้ตัดสินใจในการไม่ศึกษาต่อมากที่สุด

มหาวิทยาลัยที่ต้องการศึกษาต่อมีความต้องการที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิดและอื่น ๆ มากที่สุด เนื่องจากมีความเข้าใจว่ามหาวิทยาลัยปิดมีคุณภาพการศึกษา หรือมีการเรียนที่มีแบบแผน โดยถูกกำหนดมาให้เรียนเป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐาน และต้องการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เพราะจะสามารถภาคภูมิใจในตนเอง และผู้อื่นนิยมชมชอบได้รับการยกย่อง (สุภัททา ปิณฑะแพทย์, 2542) จึงเป็นความหวังและความตั้งใจของคนทุกคนที่ถ้ามีโอกาสจะเลือกสถาบันดีมีชื่อเสียงในการเข้าศึกษาต่อ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างมาก การได้รับการประชาสัมพันธ์ จึงยังคงเป็นรูปแบบของมหาวิทยาลัยที่ต้องสอบแข่งขันเข้าในการศึกษา จึงอยากที่จะเลือกเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยปิด

คณะหรือสาขาวิชาที่ต้องการศึกษา ต้องการศึกษาในสาขาการบริหารและการจัดการเพราะผู้ตอบแบบสอบถามอยู่ในสายงานห้างสรรพสินค้าซึ่งเป็นตัวแทนของภาคบริการ และทำงานในโรงงานซึ่งเป็นตัวแทนของภาคอุตสาหกรรม มีการทำงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการค้าขายเป็นส่วนมาก อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้หญิงทั้งหมด การเลือกเรียนในสาขาวิชานี้จะส่งผลให้มีความรู้ความสามารถในการนำไปประกอบหาเลี้ยงชีพได้ (ธำรงค์ อุดมไพจิตรกุล, 2547) เสริมสร้างการทำงานและปูพื้นฐานเพื่อส่งต่อให้มีความก้าวหน้าในอนาคตอีกด้วย

ช่วงเวลาที่ต้องการศึกษาต้องการเข้าร่วมเรียนในชั้นเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับที่ผู้ตอบแบบสอบถามในงานวิจัยนี้เลือกเรียนในมหาวิทยาลัยปิดมากที่สุด เพราะต้องการเรียนในรูปแบบที่มีแบบแผน แน่ชัดกำหนด

ระยะเวลาในการจบการศึกษาได้ และเรียนได้เต็มเวลา ซึ่งจะสามารถเรียนได้มีประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น และกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามจบการศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายค่อนข้างมากรับรู้ข่าวสารจึงได้รับรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมาที่มักจะเรียนในชั้นเรียนเป็นส่วนมาก จึงทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกที่จะเรียนในแบบมีชั้นเรียนมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยทำให้ทราบถึงปัจจัยที่สัมพันธ์กับความต้องการศึกษาต่อของแรงงานไร้ฝีมือสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม ซึ่งสามารถนำผลวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างโอกาสทางการศึกษาได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการนำผลวิจัยไปใช้

การไม่ตัดสินใจเรียนต่อของกลุ่มตัวอย่างนั้นมีปัจจัยเรื่องเวลาเป็นสำคัญ การมีเวลาว่างน้อยทำให้ขาดโอกาสเรียนต่อ พบได้ทั้งในแรงงานสตรีในภาคบริการและภาคอุตสาหกรรม แสดงให้เห็นว่ากลุ่มวิชาชีพเหล่านี้มีการจัดสรรเวลาให้เหมาะกับการดำเนินชีวิตอย่างจำกัด เพราะมุ่งแต่ทำงาน อีกทั้งช่วงเวลาในวันพักผ่อนหรือวันหยุดที่มีเพียง 1 วัน ในแต่ละสัปดาห์ ดังนั้นถ้าจะเป็นการส่งเสริมในทางการศึกษาเพื่อกลุ่มนี้ คือ

1) เปิดจัดการเรียนการสอนในสถานที่ในห้างสรรพสินค้า แรงงานสตรีกลุ่มนี้จะสามารถไปเรียนได้ทันเวลาสถานที่ที่เรียนใกล้ที่ทำงานมากที่สุด ซึ่งโดยส่วนใหญ่ผู้ที่สนใจเรียนต่อคือกลุ่มคนในภาคบริการซึ่งทำงานในห้างสรรพสินค้าจึงมีโอกาสในการเลือกศึกษาเพื่อรองรับคนกลุ่มนี้ได้จะเป็นประโยชน์มากที่สุดและสามารถลดระยะเวลาในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปเรียนอีกด้วย ดังนั้นต้นทุนทางการศึกษาจะไม่สูงทำให้เป็นการส่งเสริมให้สามารถตัดสินใจเรียนต่อได้ง่ายขึ้น

2) กระทรวงแรงงานสามารถจัดโครงการร่วมกับสถาบันการศึกษาจัดการศึกษาภาคพิเศษ เรียน 1 วัน เพื่อสร้างโอกาสในเวลาเรียนที่มีวันหยุดจำกัดเพียง 1 วัน ให้สอดคล้องกับสภาพวันหยุดของกลุ่มสตรีโรงงานใช้เวลาในวันหยุดหรือวันว่างในการเข้ารับการศึกษาเป็นการส่งเสริมให้มีความรู้เพื่อสามารถเพิ่มโอกาสให้ตัวเองได้มากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ในการศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือที่เป็นสตรีเท่านั้นซึ่งยังเป็นการศึกษาในวงที่แคบและเน้นที่ในจังหวัดปทุมธานีเท่านั้น ในการศึกษารoundต่อไปได้เพื่อได้ผลการศึกษาในแง่มุมที่มากขึ้น สามารถเพิ่มเติมในการศึกษาตัวแปรดังนี้

- 1) เพศชาย
- 2) กลุ่มคนในหลากหลายสาขาวิชาชีพ
- 3) ขยายออกไปในภูมิภาคต่าง ๆ
- 4) เงินออมของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่อาจจะสัมพันธ์กับการศึกษาต่อ

บรรณานุกรม

- กฤติกา คูสิริรัตน์. (2545). การศึกษาตลอดชีวิตของสตรีในอำเภอศรีนคร จังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหารการศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, อุตรดิตถ์.
- จันทร์เพ็ญ ชูประภา. (2543). สถานะสุขภาพคนไทย เอกสารประกอบการประชุมวิชาการสถาบันวิจัยระบบ
สาธารณสุข ครั้งที่ 3 ภูมิปัญญาประชามลู่สุขภาพประเทศไทย ระหว่างวันที่ 15-17 สิงหาคม 2543.
กรุงเทพมหานคร.
- ชูเกียรติ วงศ์มณีวรรณ. (2554). การศึกษาความต้องการศึกษาตามอัธยาศัยของชุมชนบ้านเทววงษ์ ตำบลท่าเทววงษ์
อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา ไม่ได้
ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- จันทิมา วงศ์สายเชื้อ. (2550). การตัดสินใจศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (รายงาน
โครงการวิจัย โครงการวิจัยทุนอุดหนุนวิจัย มก. ปีงบประมาณ 2550 คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง. (2542). ความต้องการศึกษาต่อเนื่องของครูบรรณารักษ์ในโรงเรียนขยายโอกาสทาง
การศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- ทัศนีย์ พรหมไพจิตร. (2540). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนต่อในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประถมศึกษา
ขยายโอกาสของเยาวชนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ดุสิตบัณฑิต
สาขาประชากรศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- นภาพรณี ศรีใจวงศ์. (2546). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมส่งเสริมสุขภาพของสตรีที่ทำงานใน
ห้างสรรพสินค้า. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลสตรี ไม่ได้ตีพิมพ์),
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ธีรพงศ์ อุดมไพจิตรกุล. (2547). เศรษฐศาสตร์การจัดการ. กรุงเทพมหานคร: โครงการตำราคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- บุญสิต ใสสะอาด. (2540). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาต่อและการเข้าตลาดแรงงานของผู้จบหลักสูตร
ประถมศึกษา อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาบริหาร
การศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- ปฐม นิคมานนท์. (2528). การศึกษานอกระบบโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.
- มนต์ชัย พินิจจิตรสมุทร. (2555). การประมาณการรายได้ตลอดช่วงชีวิตของผู้จบการศึกษาชั้นปริญญาตรีแยกตาม
สาขาวิชา และผลตอบแทนการลงทุนอุดมศึกษา. (รายงานโครงการวิจัยฉบับสมบูรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

- วรรณพ ทองบรรจบ. (2539). ความต้องการรับบริการทางการศึกษานอกโรงเรียนของนักศึกษาผู้ใหญ่ที่ทำงาน
ในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่
ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.
- วลิดา ศักดิ์บัณฑิตสกุล. (2541). การสนับสนุนทางสังคมและพฤติกรรมการส่งเสริมสุขภาพสตรีที่ใช้แรงงานใน
โรงงานอุตสาหกรรมสิ่งทอจังหวัดสระบุรี. (วิทยานิพนธ์พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการ
พยาบาลแม่และเด็ก ไม่ได้ตีพิมพ์), มหาวิทยาลัยมหิดล, นครปฐม.
- สมศรี สุขเกษม. (2536). ปัจจัยที่ทำให้ตัดสินใจศึกษาต่อในระดับมหาบัณฑิตของข้าราชการสำนักปลัดกระทรวง
ศึกษาธิการ. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาผู้ใหญ่ ไม่ได้ตีพิมพ์).
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2554). ภาวะการมีงานทำ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สิริพร ลีลิต. (2536). ความต้องการและโอกาสทางการศึกษาของแรงงานสตรีในโรงงานอุตสาหกรรมเขต
อุตสาหกรรมภาคเขตอุตสาหกรรมภาคเหนือ. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการศึกษานอก
ระบบ ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่.
- สุภัททา ปิณฑะแพทย์. (2542). พฤติกรรมมนุษย์และการพัฒนาคน. กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- อาภรณ์ เชี่ยวชาญเกษตร. (2551). เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อระดับบัณฑิตศึกษาของนักศึกษาระดับปริญญาโทคณะ
เทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต
สาขาการอุดมศึกษา ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพมหานคร.